

1949. gada 25. marta sājpu ceļi

1949. gada 25. marts Sausnējā. 1949. gadā, apsūdzot bandītismā un bandītu atbalstīšanā, padomju vara no Sausnējas izsūtīja uz Sibīriju 19 iedzīvotājus. 25. marta rīts ausa miglains un nemīlīgs. Tas atnesa daudz sājpu, asaru un ciešanu piecām sausnējiešu ģimenēm, kuras bija ieskaitītas kulakos un padomju varas ienaidniekos. Viņi nevarēja palikt dzimtenē, viņus gaidīja mokošs, grūts un nezināms ceļš uz Sibīriju. Piecas ģimenes, kopā 19 cilvēku, tai skaitā 7 sirmgalvi un 6 mazgadīgi bērni, tika izsūtīti no Sausnējas. Izsūtīja Pēteronu ģimeni no „Dambjiem”, 6 cilvēki, no tiem 2 bērni. Ozolu ģimeni no „Rumuļiem”, divus vecus cilvēkus. Martinsonus no „Augstkalņiem”, četrus cilvēkus, no tiem viena sirmgalve un viena maza meitene. Indriksone Hilda no „Klajām”, veca māmuļa un viņas audzādēls. Šmitu ģimene no „Ceplīšiem”, pieci cilvēki, no tiem viena veca māmuļa

un divi mazgadīgi bērni.

Apcietināšanu un izsūtīšanu Sausnējas pagastā vadīja partordze Darja Ahlanova, milicijas pilnvarotais Jānis Liepiņš un uz šejieni atsūtītais NKVD leitnants. Karavīri un pašu „istrebiteļi” bija tikai pavēļu izpildītāji. Izpildu komitejai bija jāgādā par transportu, ko arī tā darīja. Izsūtīšana tika rūpīgi plānota. 1949. gada janvārī PSRS ministru padomē Maskavā pieņemts lēmums par izsūtīšanu. Personu saraksti tika sastādīti februārī, un līdz 10. martam bija pabeigta sarakstu apstiprināšana. Izsūtāmo personu saraksti tika nodrukāti un aizsūtīti uz apriņķiem. Tos parakstīja apriņķu izpildkomiteju priekšsēdētāji vai viņu vietnieki. Pagastu priekšsēdētāji par to nebija informēti. 17. martā tapa Latvijas PSR Ministru padomes lēmums par budžu izsūtīšanu. Par nacionālistu un bandītu atbalstītājiem bija tikai Savienības lēmums.

21., 22. un 23. martā izsūtīšanas

procesa izpildei Latvijā ieradās papildspēki no Savienības, tos atsūtīja PSRS drošības ministrija. Naktī no 24. uz 25. martu norādītājās dzelzceļa stacijās īsi pirms izsūtīšanas pienāca 33 ešeloni. Izsūtīšanas jeb deportācijas datums tika noteikts Savienības dokumentā, jo šī akcija notika vienlaicīgi Lietuvā, Latvijā un Igaunijā. Strādāts bija ļoti pārdomāti un precīzi. Vilcienu sastāvi jau iepriekš bija nokomplektēti arī ar apkalpojošā personāla vagonu. Lopu vagonos, kur izvietoja izsūtāmās personas, jau iepriekš izbūvēja nāras, un tas bija izdarīts ārpus Latvijas teritorijas.

Apcietināšana sākās 25. marta naktī ap trijiem ar smagu klauvēšanu pie durvīm, nevainīgu cilvēku izmisumu, bailēm. Tajā piedalījās milicijas pilnvarotais J. Liepiņš, NKVD leitnants, vietējie „istrebiteļi” un krievu karavīri. Cilvēkiem deva zināmu laiku sagatavoties. Apcietinātos atveda līdz pagasta izpildkomitejai. Te viņiem noņēma pasēs, vēlreiz

visus pierakstīja uz vienas lapas, sašēdināja vaļējā mašīnā un veda uz Pļaviņām. Pie apcietinātajiem klāt sēdēja arī karavīri ar šautenēm un vēroja, lai kāds neaizbēg.

Pļaviņās visus sausnējiešus „ielādēja” vienā lopu vagonā, tur bija arī dažas ģimenes no Vietalvas un Odzianas. Kad vagoni bija pilni, durvis tūlīt pat aizvēra ciet. Tās pašas dienas vakarā sākās ilgais brauciens pretī nezināmai, baisai nākotnei. Daži sastāvi izbrauca no Latvijas 26. vai 27. martā. Ceļā ešeloni pavadīja 2-3 nedēļas. Katrā lopu vagonā bija 40-50 cilvēku ar savām mantām, un katru ešelonu pavadīja priekšnieks, divi vietnieki, apsardze, ārsts, trīs medmāsas. PSRS iekšlietu ministrs Čerņišovs norīkoja, uz kuriem katru apcietināto nosūtīt. Vairums no Latvijas deportēto cilvēku tika nosūtīti uz Tomskas un Amūras apgabaliem.

Sausnējiešus aizveda uz Tomskas apgabala Asinovskas apgabalu.

Te visus izlaida no vagona un izvietoja lāģerī zem klajas debess. Upē vēl nebija izgājis ledus. Šajā vietā izsūtītie pavadīja divas nedēļas. No metnē nomira ap 100 cilvēku, viņu vidū arī mazā Rasma Martinsone no Sausnējas.

Kad upē izgāja ledus, piebrauca barža, un visiem bija jākāpj iekšā, lai dotos pa Čulimas upi līdz jaunajām dzīves vietām. Vienu daļu izsēdināja pie Novonikolajevskas, pārējie tika nosūtīti uz Tegulgetas rajonu. Te bija jaunā dzīvesvieta izsūtītajiem. Sākums bija ļoti smags – aukstums, bads, nabadzība. Pamazām jau cilvēks pie visa pierada, tikai maziem bērniem un veciem cilvēkiem tas bija pārāk grūti. Sibīrijas zemē tika guldīti trīs pieaugušie un četri bērni, pārējie izsūtītie 1956. gadā atgriezās Latvijā.

Sausnējas pagasta muzeja dibinātāja **Marija Šmite**, publikācija informatīvajā izdevumā „Sausnējietis”, 03.2000.

Pēteronu ģimenes izsūtījuma laiks Sibīrijā

Sausnējietis Valdis Pēterons (1917–2000) dzimis 1917. gadā Petrogradā. 1919. gadā ģimene atbrauca uz Latviju, dzīvoja Sausnējas pagasta „Grubnavā”. 1939. gadā viņu iesauca Latvijas armijā, pavadīja dienesta gadu Cēsīs. Kad Latvijā ienāca Sarkanā armija 1940. gadā, tad Valdis iesaukts dienēt tur, un dienestu pabeidza 1941. gadā. Atgriezās Sausnējā, strādāja par zvaniķi un apkalpotāju baznīcā līdz 1944. gadam. Kad ienāca Sarkanā armija otrreiz, Pēterons devās „mežabrāļos”. Padomju vara gribēja viņu sodīt, apcietināt, tāpēc vairākkārt izsauca uz Madonu. Bet viens no toreizējiem rajona priekšniekiem Kalmikovs galvoja par Pēteronu, un viņu nesodīja.

1946. gada martā Valdis salaulājās ar Dzidru, ģimene apmetās uz dzīvi tēva mājās, un 1947. gada maijā piedzima bērni – dvīņi Ilga un Jānis.

1949. gada 25. martā bruņoti vīri daudzījās pie durvīm. Bija jādodas projām visai Pēteronu ģimenei, sešiem cilvēkiem. Ar zirga ragavām brauca uz ciemu, pēc

tam – smagajās mašīnās uz Pļaviņām. Ar vilciena ešelonu uz Sibīriju brauca divas nedēļas, ļoti smags ceļš, tomēr vilcienā cilvēkiem deva ēst. Sibīrijā sagaidīja vietējo ciemu vecākie vai kolhozu pārstāvji, sadalīja cilvēkus, kur kuram nāksies dzīvot un strādāt. Pēteronu ģimene nonāca Tomskas apgabalā, Tegulbecas rajonā, Ņeļina ciemā 37. Tur pavadīti septiņi gadi. Valdis strādāja rajona komunālajā daļā remontdarbos. Dzidra, tāpat kā citas izsūtītās sievietes, gāja uz mežu malku cirst, un tas bija ļoti smags darbs, sevišķi ziemā. Valda tēvs mācēja mūrēt, un viņš strādāja par mūrnieku. Lote, Valda māte, palika pie mazbērniem un stāvēja garas rindas pēc pārtikas. Arī vietējiem cilvēkiem klājās grūti. Sākumā Pēteroni dzīvoja lielā mājā, kur ģimenei iedalīta viena istaba. Aiz sienas mitinājās ukraiņu ģimene, bija arī latvieši.

Pēteronu dzimta mājas pagalmā Sibīrijā 1955. gada rudenī. Pirmajā rindā no kreisās: Lote, Ilga, Pēteris, otrajā rindā: Dzidra, Valdis.

Valdim un Dzidrai bija jāapgūst krievu valoda, jo skolā to nemācīja. Valda tēvs un māte gan prata

sarunāties krieviski, jo Liepkalnes skolā mācības notika krievu valodā.

1949. gada beigās nomira mazais Jānis, un tas ģimenei bija milzīgs trieciens. Zēns apglabāts vietējos kapos, koka krustiņņu dēlam uzlika pats Valdis. Meita Ilga uzsāka mācības vietējā skolā, labi prata valodu, atzīmes bija ļoti labas. Meitene draudzējās ar krievu bērniem.

Arī Sibīrijā veidojās kolhozi, bet Pēteroni mita rajona pilsētiņā, kura neietilpa kolhozā. Vistuvāk no viņiem dzīvoja izsūtītie Ozoli no „Rumuļiem”. No dzimtenes viņi saņēma vēstules. Rakstīja „Upnieku” Šmiti, Šironu leviņa sūtīja paciņās pārtiku. Neko pret padomju varu rakstīt nedrīkstēja. Pēterons saņēma ziņu, ka nobeidzies viņu zirgs, jo nav pieticis barības.

Pēc Staļina nāves 1953. gadā izsūtītie uzzināja, ka, ja ir iespējams

no Sausnējas ciema saņemt atļauju atgriezties, tad atbrīvošot no izsūtījuma. Valda māsa Velta Jirgena palīdzēja dabūt atļauju no ciema. 1956. gada pavasarī Pēteronu ģimene brauca projām no Sibīrijas uz Latviju. Ar laivām pa Čulimas upi un Obu. Tad ar vilcienu Novosibirskā-Maskava. No Maskavas līdz Latvijai arī brauca ar vilcienu. Izkāpa Pļaviņu stacijā, kur viņus sagaidīja Kušķis Jānis ar smago mašīnu.

Pēteronu ģimene pēc atgriešanās no izsūtījuma 10 gadus dzīvoja Vesetā lielā mājā. Valdis strādāja mežniecībā, Dzidra bija māj-saimniece. Tad, kad Valda māsa ar vīru uzbūvēja savu māju „Vārpas”, Pēteronu ģimene atgriezās uz dzīvi tēva dzimtajās mājās „Dambjos”. Pēteronu ģimene vienmēr ir atbalstījusi kultūras pasākumus Sausnējā, abi piedalījušies korī no jaunības laikiem līdz sirmam vecumam.

Dzidras un Valda Pēteronu atmiņas pierakstīja skolotāja **Elita Leiboma** 1988. gada pavasarī Foto no Pēteronu ģimenes arhīva

Skaidrie Sibīrijas gadi liepkalnieša Voldemāra Kvanta atmiņās

Manā atmiņā saglabājies 1949. gada pavasaris. Dažas dienas pirms 25. marta Liepkalnē bija ieradies grupa padomju armijas karavīru. Viņi ieradās to liepkalniešu mājās, kur bija paredzēta izvešana, it kā aprunāties, apsīdīties. Laipni aprunājušies un uzzinājuši, cik liela saimniecība un cik cilvēku ir ģimenē, karavīri aizgāja. Otrā dienā viņi atkal atnāca un bija jau bargāki. Man lika apsēsties istabā, viens karavīrs palika pie manis, pārējie izgāja ārā, apstaigāja māju un citas ēkas, it kā novērodam, vai kāds kaut kur neslēpjas, un aizgāja. Trešajā dienā „ciemniņi” ieradās ar zirgu pajūgiem, kas bija no pagasta nozīmēti. Ar ma-

šīnām nevarēja braukt, jo vēl bija dziļš sniegš. Karavīri lika saģērbties, ņemt līdzī nepieciešamo, ko var paņemt, un pateica, ka tieku izsūtīts uz citu dzīves vietu. Ar zirgu mani veda līdz Iršiem, tālāk ceļš bija jau iztīrīts, un ar automašīnu mūs veda uz Pļaviņām. Māsa Vīlma ar mazo dēlu Robertu tika izvesti no Liepkalnes, bet māte ar tēvu bija Odzianas pagastā mātes saimniecībā. Odzianā gribēja paņemt arī manu māti un tēvu, bet viņi nebija mājās, viņus neatrada.

Pļaviņās mani ievietoja

Voldemārs Kvants (no kreisās) un krustpīlētis Alberts Elksnītis pie pašu celtās elektrostacijas 1957. gadā

lopu vagonā pie svešiem cilvēkiem. Pa ceļam uzzināju, kurā vagonā ir māsa, prasīju pavadoņiem, lai atļauj aiziet uz to vagonu, kurā viņa brauca. Pavadoņi atļāva, un es pārgāju uz vagonu, kurā bija māsa ar mazo dēliņu un citi liepkalnieši. Pa ceļam vilciens pieturēja dažās pilsētiņās, varējām aiziet pēc karstā ūdens. Ūdeni ielējām piena kannās, lai varētu padzerties un arī ēdienu pagatavot. Vagonā atradās dzelzs krāsniņas, bet nebija malkas, sākumā tikai nedaudz akmeņogļu. Kad bijām jau

tālu Krievijā, vilciena stāvvietās varēja brīvāk iziet ārā. Mēs centāmies dabūt malku, salaužot kādu vecu vagonu, par ko mūs solīja sodīt. Bet ko nu vairāk varēja sodīt, tā jau bijām sodīti!

Ar vilcienu lopu vagonos braucām ilgi, bet tad dzelzceļš izbeidzās. Tālāk bija jābrauc ar kuģi pa upi, bet upē vēl bija ledus. Mūs izvietoja lielās barakās, gulējām cieši saspīesti uz klona kā silķes mucā. Tā dzīvojam apmēram divas nedēļas, kamēr upē izgāja ledus. Te mums vārīja pusdienas, katram vagonam ar spaiņiem bija jāiet saņemt ēdiens.

turpinājums 2. lpp.

turpinājums no 1. lpp.

Daudzi slimoja ar dizentēriju, mēs spriedām, tas tāpēc, ka zupai klāt lēja netīro upes ūdeni. Katru dienu nomira kādi 8-10 cilvēki. Mirušos paši izsūtītie ar laivām veda uz kādu uzkalniņu apglabāt. Piederīgie aizgājēju ietina palagos, glabāja visus vienā kapā, kuru nevarēja dziļāk par pusmetru izrakt.

Kad upē ledus izgāja, mūs veda pa upi ar lielu baržu, tad pārsēdināja kuģi. Apmēram četras diennaktis braucām ar kuģi. Pa ceļam deva sauso uzturu. Vietās, kur kuģis pieturēja, kopsaimniecību pārstāvji paņēma sev strādniekus, cik kuram vajadzēja. Mēs aizbraucām līdz pēdējai pieturai, kur visus izlādēja no kuģa laukā ar mantām, kas bija palikušas. Bija ļoti tumša nakts, ar grūtībām izkluvām krastā un palikām pie mantu kaudzītes pa nakti. Nekā jau man daudz nebija. Tikai 25. martā biju atbraucis no dzirnavām, pajūga šķūtnieki man ragavās bija iemetuši vienu rudzu miltu maisu, vēl bija gaļa un drēbes. Tā bija visa bagātība. Mātes ar maziem bērniem aukstajā naktī nevarēja palikt ārā, viņas gāja uz vietējo ciemu, kur pa nakti palika ar bērniem kādā istabā.

Nākamajā rītā no kopsaimniecības ieradās priekšnieki un sāka tirgoties, kurš dabūs stiprākās ģimenes. Ar maziem bērniem un vecus cilvēkus neviens negribēja ņemt. Kopsaimniecību priekšsēdētāji teica, ka viņu saimniecības ir trūcīgas un nav ko dot ēst šiem cilvēkiem. Beidzot mūs izvietoja pa ģimenēm. Galvenokārt te dzīvoja sievietes ar bērniem, jo vīri kara laikā bija kriuši. Priekšsēdētājs pēc amata bija vetārsts un uz gadu bija nozīmēts par saimniecības vadītāju, lai uzlabotu saimniecības sliktu stāvokli. Priekšsēdētājs vietējiem teica, ka no latviešiem nevajag baidīties, jo viņš kara laikā esot karojis frontē Latvijas teritorijā un redzējis, ka cilvēki te ir kārtīgi, strādīgi, ka viņiem ir iekoptas zemnieku saimniecības. Pateicoties priekšsēdētāja labajiem vārdiem, vietējie iedzīvotāji kļuva pret mums labvēlīgāki un cienīja mūs vairāk nekā dažu labu savējo. Priekšsēdētājs teica, lai būvējam atsevišķi savu ciemu, tad mēs dzīvošot labāk, lai vietējiem nebūtu acīs. Mēs nedomājām, ka visu mūžu būs jādzīvo Sibīrijā, cerējām, ka pienāks laiks, kad varēsim redzēt dzimteni.

Mēs tikām izmitināti Tomskas apgabalā. Dzelzceļš bija 30 km attālumā, visapkārt taigas meži, visa satiksme notika tikai pa Čulimas upi. Pa ziemas ceļu līdz rajona pilsētai bija 50 km, bet pa upi – 100 km. Saimniece, pie kuras dzīvojām, strādāja pienotavā, bet priekšnieks nebija apmierināts ar viņas darbu,

jo pienotavā netika nodrošināta vajadzīgā kārtība un tīrība. Manu māsu norīkoja darbā uz pienotavu. Saimniecībā bija tikai kādas četrdesmit govīs, pienu uz pienotavu nesa slaucējas. Pienotavas strādnieci vajadzēja izmērīt pienu daudzumu un ar rokām izgriezt pienu caur separatoru. Tad ar rokām krējums bija jāsatāsa sviestā un jāizkausē. Valstij nodeva kausētu sviestu. Reizēm bija kontrole. Revīzijas vīri iegāja pienotavā, izmērīja, cik litru pienu ir nodots, tad pārbaudīja, cik litru pienu vajag, lai pagatavotu 1 kg sviesta.

Es sākumā strādāju smēdē par kalēju. Kopā ar mani strādāja kalējs, pēc tautības krievs. Kad gājām pusdienās, viņš vispirms uz lauka salāsija skostu galviņas, apcepa, un tās bija viņa pusdienas. Kalējs bija karā ievainots, partijnieks. Es nodomāju, ko tad tu esi iekarojis, ja tev jāēd skostu galviņas.

Agrāk, pirms padomju varas nodibināšanas, šīs saimniecības vietā dzīvojuši divi turīgi brāļi, katram bijušas ap 80 slaucamu govju. Līdz šai dienai bija saglabājušās labas, stipras, lielas mājas, kuras uzceltas no pamatīgiem balķiem.

Es strādāju arī pie motora, kam bija 18 zirgspēku jauda. Dzelzceļš bija tālu, degvielu piegādāja neregulāri, un mēs no bērzu tāsīm tecinājām degutu, lai motoru darbinātu ar degutu. No viena stera tāšu iznāca 35 litri deguta. Pirms manis ar motoru strādāja viens krievs, motors nebija kārtīgi izremontēts, regulatoru vajadzēja visu laiku ar roku kratīt. Kad priekšnieks to redzēja, aizrādīja un lika, lai es ar motoru strādāju. Es motoru kārtīgi saremontēju, un tas gāja kā pulkstenis. Saimniecībā arī dzirnavas darbināja ar motoru. Balķus dēļos vietējie zāģēja ar rokām šādā veidā: balķi uzcēla augšā, kur stāvēja viens zāģētājs, otrs – apakšā ar rokām zāģēja dēļus. Pēc kāda laika no cita kolhoza atnāca vēl viens latvietis, un mēs abi kopā uztaisījām rullīšu galdu, uz tā uzlikām balķi un ar riņķzāģi zāģējām dēļus, – gan biežākus, gan plānākus. Saimniecībai tagad bija pietiekoši zāģmateriālu. Pat uz rajonu pa upi pludinājām zāģmateriālus.

Vasarā bija tik daudz jāstrādā, ka nezinājām, ne kāda diena, ne kāds datums; arī svētdienas vasarā nedeļa brīvas. Brigadieris katru dienu pārbaudīja un pierakstīja, ko esi izdarījis. Ziemā svētdienas bija brīvas. No saimniecības noliktavas strādniekiem ziemā deva tūbas un fufaiņas (vatētus pusemetēļus). Sals ziemā bija briesmīgs, pat līdz mīnus 50 grādiem un dažreiz vēl vairāk. Par nostrādāto laiku algu maksāja gada beigās. Kad gadu nostrādājām, izrādījās, ka esam kolhozam parādā 1000 rbļ. Par darba dienu

maksāja 41 kapeiku, bet par kopējām pusdienām bija jāmaksā daudz vairāk. Viena ola maksāja 70 kapeikas, vēl ņēmām puslitru piena un paniņas. Tā parāds sakrājās. Parādniekus sodīja tiesa – vai nu pārdod kādu mantu vai atmaksā, vai atstrādā. Nekādu mantu mums nebija, un tiesa lika parādu atstrādāt.

Pēc kāda laika mūsu kolhozu apvienoja ar otrā upes krastā esošo, kur strādāja daudz latviešu ģimeņu. Kolhozs bija spēcīgāks, un mums sāka maksāt 5 rubļus par darba dienu. Tā parādu atpelnījām. Saimniecībā mums iedeva teli, kuru audzējām. Apvienotajā saimniecībā mēs, latvieši, uzcēlām lielu elektrostacijas ēku. Nopirka 75 zirgspēku lokomotīvi, 41 kilovatu ģeneratoru un visu, kas elektrostacijai vajadzīgs. Arī gateri nopirka. Nu mēs paši ražojām elektrību, elektrība darbināja gateri, dzirnavas un apgaismoja visu ciemu. Vasarā, kad nebija vajadzīga elektrība, es strādāju būvbrigādē. Ziemā agri no rīta plkst. 4.00 bija jānodod gaisma un vakarā – līdz plkst. 24.00. Par darbu elektrostacijā mēnesī skaitīja 75 darba dienas, un par darba dienu izsniedza 300 g auzu, jo labākas labības nebija.

Pirmajā pavasarī bija milzīgi plūdi, un no mājas uz māju braucām ar laivu. Plūdi sākās, kad daļa tīrumu jau bija apsēti, un ūdens visus sējumus nopostīja. Kad ūdens nokritās, iznāca ļoti vēla sēja. Upes tuvumā mājas cēla, grīdu uzlikt tikai uz ceturtā balķa, lai istabā nekrātos ūdens. Citus pavasarus plūdi sākušies reizē ar ledus iešanu. Tad milzīgi ledus gabali sitās gar māju sienām, un likās, ka māja apgāzīsies. Katru gadu plūdu nebija, un nevarēja paredzēt, kad tie sāksies. Vienā pavasarī kāds krievu vīrs aizbrauca uz mežu pēc malkas, atpakaļ braucot, ūdens jau zirgam līdz pusvēderam. Tāpēc jau šajā apvidū nekādu ceļu nav.

Šeit, Sibīrijā, govīs arī ziemā tur aplokos. Uz pavasara pusi barības vairs nav, ar laivām pa upi atved vecus salmus. Lopiņi ir badā, bieži laužas no aploka ārā, jāiet viņus meklēt. Mēs, izsūtītie no Latvijas un Lietuvas, uzbūvējām kūtiņus un lopus turējām un barojām, kā pie mums bija pieņemts. Tāpēc mūsu lopi bija brangāki un govīs deva vairāk piena nekā vietējiem, par ko šiem bija lieli brīnumi. Cūkas viņi turēja tā: pavasarī sivēnus izlaida ārā, lai paši meklē ēdamo, rudenī noķēra, nokāva, un nekādas lāga gaļas tur nebija.

Tālāk apkārtnē jau pirms Otrā pasaules kara dzīvoja izsūtītie ukraiņi un krievi. Ja kāda ģimene, čakli strādājot, bija kļuvusi turīgāka, tad to pasludināja par kulaku ģimeni un sūtīja prom uz citu vietu, kur nekā nebija.

Mūsu saimniecībā un visā plašajā apkārtnē zeme bija ļoti auglīga. Iesēja uz arumiem, noecēja, un izauga laba raža. Labību plāva ar sienu plaujumašīnu, sievietes sēja kūlīšus un salika statīņos. Mūsu saimniecībā bija tīrkūlējs, graudi bira ātri, strauji vajadzēja nomainīt maisus. Labība stāvēja garās kaudzēs uz lauka. Kulšana parasti ieilga līdz Jaungadam. Tīrkūlēju vilka traktors, dīzeļdegviela bieži vien sasala, bija grūti strādāt. Ziemās bija dziļš sniegs un liels sals.

Pēc kāda laika uzzināju, ka mani vecāki ir izvesti un noņemti Omskas apgabalā, kur bija labāki ceļi un satiksme. Mēs varējām braukt pie viņiem vai arī prasīt, lai vecākus sūta pie mums. Vecāki atbrauca pie mums, tēvam tika uzdots pārskatīt mašīnas, bet māte baroja vistas pašu saimniecības vajadzībām, oļu mūsu ģimenei bija pietiekami. Šeit bija briesmīgi daudz odu, kad plāvējam sienu, no zemes tie cēlās kā bišu spieti. Pie mājas ieejas durvīm kūpinājām spaini ar gružiem, lai dūmi tos atbaida, citādi nevarēja gulēt, jo bija pilna istaba ar odiem.

Kad bija pagājuši apmēram trīs gadi, atkal tika izsūtīti cilvēki. Ziemā bija jānodod pretī ar zirgu pajūgiem uz 300 km attālo dzelzceļa staciju. No mūsu saimniecības aizsūtīja 10 zirgus ar pajūgiem, bet veda tikai vienu ģimeni – 8 cilvēkus. Kādus 50 km no mūsu saimniecības vecākais ģimenes loceklis nomira, un pie

mums atveda 7 cilvēkus. Tas notika tieši pirms Ziemassvētkiem, kad mēs jau dzīvojām savā mājā.

Tad atveda kādu lietuviešu ģimeni, un es apprecēju vienu māsu, Jānis Bunduls – ottru, lai, kad atbrauksim uz Latviju, abas māsas būtu tuvāk kopā. Tā arī iznāca. Kad izsūtītajiem ļāva atgriezties no Sibīrijas, no saimniecības visus uzreiz negribēja laist, jo nebūšot strādnieku. Braukšana mājās ieilga, jo laida 3 – 4 ģimenes vienlaicīgi. Mēs varējām braukt pašā sākumā, bet māsu vēl nelaida, jo viņai bija cits uzvārds. Tēvs un māte negribēja meitu atstāt un palika gaidīt, kad viņu palaidīs. Tēvs neizturēja un 1958. gada rudenī ar trieku nomira. Viņš apglabāts Sibīrijā. Nākamajā pavasarī māte ar meitu (manu māsu) un viņas dēlu Robertu atbrauca mājās.

Liepkalnē apmetāties tēva mājās „Kruņiņos”, jo jaunajai ģimenei ar bērniem citur vietas dzīvošanai nebija. Sieva teica: „Labāk dzīvosim tava tēva mājās.” Tur arī palikām. Pareizi izdarījām, jo tagad, kad atkal atzīst privātīpašumu, tā ir mana tēva bijusī māja un mana arī. Pavasarī mēs iestādījām kartupeļus un iekopām dārzu, nopirkām govī un sākām dzīvot un strādāt savā dzimtenē Latvijā.

Voldemārs Kvants,

publikācija informatīvajā izdevumā

„Sausnējietis”,

03.2000., 04.2000., 06.2000.

Foto no Kvantu ģimenes arhīva.

1949. gada 25. marts Liepkalnē. No Liepkalnes uz Sibīriju tika izsūtīti 35 cilvēki: Paulīna, Milda un Imants Kalniņi no „Dadzēniem”; Kārlis, Zenta, Auguste un Jānis Bunduli no „Stapurim”; Kārlis, Emma, Marta, Ieva un Marija Urgas no „Ceplīšiem”; Pēteris Reiznieks no „Ceplīšiem”; Reinis un Emma Milleri no „Jēkabēniem”; Jānis, Ede un Kārlis Andersoni no „Lanstupēm”; Olga Bandere no „Tiltiņiem”; Pēteris, Emīlija un Voldemārs Kvanti no „Kruņiņiem”; Vilma un Roberts Rempes no „Masuļiem”; Marija, Ludmila, Irēna un Pēteris Bērziņi no „Dzirklēniem”; Marija Balode no „Dzirklēniem”; Berta Ozoliņa no „Dzirklēniem”; Andrejs un Marija Martinsoni no „Jākaiņiem”; Ruta Ābele no „Jākaiņiem”; Anna un Milda Neilandes no „Zaļajiem”.

Par izvestajiem pagastu iedzīvotājiem

Marijas Šmites

izraksts no Cēsu arhīva materiāliem 1973. gadā.

2000. gadā Sausnējas pagasta Sidrabiņos uzstādīta piemiņas zīme represētajiem liepkalniešiem un sausnējiešiem, uz tās - akmeņi kalts uzraksts: „Šo sāpi ik cilvēks jūt”. Katru gadu 25. martā pulcējamies pie akmeņa, lai atcerētos baisos notikumus un godinātu represēto liepkalniešu un sausnējiešu piemiņu.

Sidrabiņos uzstādītā piemiņas zīme represētajiem liepkalniešiem un sausnējiešiem

Materiālu sagatavoja **Elita Leiboma,** Sausnējas pagasta vēstures muzeja „Līdumi” vadītāja.

Foto no Sausnējas pagasta muzeja arhīva.

Saikavas amatiereteātra viesizrāde Sausnējā

Piektdienas, 13.marta vakarā teātra mākslas mīļotāji ieņēma vietas bijušās Sausnējas skolas zālē, lai noskatītos izrādī. Pie mums viesojās Praulienas pagasta Saikavas amatiereteātris ar Jāņa Akuratera lugu „Apvienosimies”.

Latviešu literatūras klasiķis Jānis Akuraters (1876 – 1937) darbojies dzejā, prozā, dramaturģijā, publicistikā, nodarbojies ar tulkošanu. Bijis viens no neatkarīgās Latvijas dibināšanas iniciatoriem, Tautas padomes dibināšanas sēdes 1918. gada 17. novembrī un Latvijas valsts dibināšanas akta 1918. gada 18. novembrī dalībniekiem. Ieguvis pedagoģisko izglītību, strādājis par skolotāju Iršos (1898), Ju-

murdā (1899 – 1901).

Pirms vērās skatuves priekškaris un sākās izrāde, teātra režisore Aija Špure īsumā iepazīstināja skatītājus ar J.Akuratera daiļradi, gaitām politikā un lugas „Apvienosimies” pamatdomu. Luga uzrakstīta 1926. gadā, atainoti skati no tautas dzīves, kur galvenais tēls ir Jānis Kundziņš – bezdarbnieks ar idejām par pasaules labošanu.

Jautras ainas mijas ar nopietnām, bet visa centrā – kārtīgs saimnieks kā valsts pamats – jo citādi – kur to maizi lai ņem, kad visiem vajag. Autors pasmej gan par partiju un viņu solījumu bejēdzīgumu, gan naivajiem ļaudīm, kuri akli tic visam, ko saka un sola. Un, protams, par

patikšanām un nepatikšanām, par jaunām un vecām mīlestībām.

„Nav nekā tik svēta un nopietna mūsu sabiedrībā, kam nebūtu savas ironijas un savas ēnas puses. Un ja visi lielie jautājumi ir atrisināmi tik reāli, tad nav vairs iemesla pretpolēm, bet apvienošanās ir neizbēgama konsekvence. Mazās „filosofijas” par dienas notikumiem, par kuteklīgām parādībām jaunajā Latvijā nav vairāk nekā, kā tautas sirds atvieglošanā, jo tur laukos, kur viss atkarīgs no darba, nav intereses par galvas pilsētas sāpēm. (..) Tur pārdzīvo visu un smejas par visu. (..) Ja dzīve visus noraidītu viņu istajās vietās, tad varbūt politiķis būtu par maiznieku, dienas varonis par cie-

tumnieku un dažs Dons Kihots par Sančo.”

J. Akuraters, Teātra Vēstnesis Nr. 5, 1926

Luga uzrakstīta pirms simt gadiem, bet tās pamatdoma nav zaudējusi aktualitāti mūsdienas sabiedrībā. Par to pārliecinājās ikviens, kurš vēroja izrādī. Visi aktieri lieliski iejutās savu varoņu dzīves notikumus, spēja atklāt viņu jūtas, pārdzīvojumus, izdzīvot gan prieka brīžus, gan pārvarēt neveiksmes. Ļoti iederējās skanīgais muzikālais noformējums, piešķīrot dzīvīgumu un prieka dzirksti.

Liels paldies saikaviešiem par lielisku veikumu! Izrāde padarīja gaišāku, interesantāku vakaru visiem

klātesošajiem, raisīja pārdomas un uzlaboja noskaņojumu. Esmu saņēmusi tikai pozitīvas atsauksmes no skatītājiem. Paldies režisorei Aijai Špurei par profesionāli paveiktu darbu! Pateicos Praulienas kultūras nama vadītājam Antrai Cimiņai par sadarbību, organizējot braucienu uz Sausnēju! Antra katru telefonu sarunu iesāka ar vārdiem: „Te Saikaviņa vēlas parunāt...” Bezgala mīli un silti skanēja šis teikums. Paldies autobusa šoferim par darbu 13.marta vakarā. Un, protams, sirsnīga pateicība visiem un ikvienam amatiereteātra aktierim. Uz tikšanos atkal Saikavēj!

Elita Leiboma,

kultūras pasākumu organizatore Sausnējas pagastā

1.–3. klašu skolas olimpiāžu uzvarētāji

Matemātika

1. klase

1. Emīls Smeilis
2. Stefans Eliass Levickis
3. Reinis Bukovskis, Ketlīna Leitāne

2. klase

1. Miķelis Ūdris
2. Elza Pundure
3. Rebeka Māra Jankava

3. klase

1. Alīna Apine
2. Aleksandra Milne
3. Rūdolfs Ģērķis

Latviešu valoda

1. klase

1. Ketlīna Leitāne
2. Aurēlija Kromāne
3. Arta Riekstiņa

2. klase

1. Elza Pundure
2. Miķelis Ūdris
3. Amēlija Vilma Vīgante

3. klase

1. Melisa Denisova
2. Līga Marija Ezeriņa
3. Alīna Apine

Datus apkopojā **Maiga Picka**, direktores vietniece izglītības jomā

Projekts "Skola kopienā"

skola-kopiena.lv

Atbildīgais par publicēšanu "Skola – kopienā"

Ilgums
07/2024 - 08/2029

Kopējais budžets
15 951 890 €

ES finansējums
13 559 106 €

EUROPAS SOCIĀLĀ FONDA PLUS
PROJEKTS NR. 4.2.3.1./1/24/1/001
"SKOLA – KOPIENĀ"

Mērķis: Attīstīt integrētu skolas – kopienas jeb pašvaldības izglītības ekosistēmas pieeju, veicinot starptautisku sadarbību un izglītojamā vecāku (personu, kas realizē aizgādību) iesaisti izglītības procesā, lai nodrošinātu koordinētu rīcību sociālā atstumtības un priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska samazināšanai izglītojamiem un sekmētu vispārējās pamatzglītības saturu apguvi.

Ērgļu pamatskolā šopavasār uzsākts Eiropas Sociālā fonda Plus projekts, kura mērķis ir nodrošināt vairākiem bērniem atbalstu lasītprasmes veicināšanai, konsultācijām mācību priekšmetos, lai sekmētu vispārējās pamatzglītības apguvi. Skolēni varēs saņemt arī individuālu atbalstu, kas palīdzēs plānot darbu un komunicēt ar skolotājiem. Projekts paredz sadarbību ar vecākiem, pašvaldības iestādēm laicīgai problēmu mazināšanai, skolēnu labbūtības veicināšanai izglītības vidē. Informāciju apkopojā **Indra Rone**

Vai zini, kāds ir tavs matemātiskais ķēriens?

Mēs zinām, kāds ir Ērgļu pamatskolas skolēnu matemātiskais ķēriens.

Lai pilnveidotu skolēnu prasmes un veicinātu interesi par eksaktajām zinātnēm, Uzdevumi.lv jau piekto gadu rīkoja tiešsaistes konkursu matemātiskā 2.–12. klašu skolēniem "Matemātiskais ķēriens".

Šogad konkursā piedalījās vairāk nekā 31 000 skolēnu no 531 Latvijas skolas. Dalība konkursā sniedza iespēju pārbaudīt savas prasmes matemātiskā "ārpus stundu rāmjiem", pielietot savas zināšanas dažādu interesantu uzdevumu risināšanā. Savu loģisko domāšanu un zināšanas matemātiskā pārbaudīja arī mūsu skolas 2.–9. klašu skolēni.

Lai gan 1. kārtā piedalījās visi 2. un 3. klases skolēni, kā arī pēc vēlēšanās 4.–9. klases skolēni, 2. kārtā, pārvarot 40% sliekšni, iekļuva tikai nedaudzi. Savukārt 2. kārtā svarīgs bija ne tikai rezultāts, bet arī laiks, kurā tika paveikts darbs.

Konkursa 2. kārtā iekļuva un labus rezultātus sasniegta Justs Vezeti, Miķelis Ūdris, Amēlija Vilma Vīgante, Elza Pundure, Rebeka Māra Jankava, Marta Ieleja, Karliņa Konovalova un Dainis Grinciņš (2. kl.); Melisa Denisova, Aleksandra Milne, Alīna Apine, Līga Marija Ezeriņa un Valters Jelisejevs (3. kl.); Ieva Grigule, Šarlote Āzena, Kārlis Ludboržs, Jānis Laube un Laine Lapsa (4. kl.); Laura Kačanova (5. kl.), Katrīna Āzena (6. kl.); Laima Lelda Kalniņa (7. kl.); Valters Bērziņš (8. kl.); Uņa Sipčenko un Ingus Zunde (9. kl.). Šiem skolēniem noteikti piemīt matemātiskais ķēriens!

Paldies skolēniem par atsaucību un matemātisko prasmju izmantošanu ārpus stundu darba, kā arī skolotājiem Ievai Rotai, Lienai Bukovskai, Vinetai Dāvei un Annai Ielejai par atbalstu skolēniem, gatvojoties šim izaicinājumam.

Anita Muša, matemātiskas skolotāja

Skatuves runas konkursā

Lai pilnveidotu bērnu un jauniešu skatuves runas kultūru un aktiermeistarību, 3. martā jauniešu centrā "KUBS" norisinājās Madonas novada skolēnu skatuves runas konkursa 1. kārtā. Lai pasākums būtu interesantāks, uz to bija ieradušies Rakstnieks un Lelle, tēls no viņa stāsta. Lelle bija aizbēgusi no literārā darba un ieradās konkursā, lai satiktu un iepazītos ar bērniem, jo vienmēr bija viena. Lepojamies ar mūsu skolēnu sasniegumiem!

Augstāko pakāpi ieguva Stefans Eliass Levickis – 1. klase, Annija Dardete – 6. klase.

1. pakāpi – Melisa Denisova un Līga Marija Ezeriņa – 3. klase, Marta Opincāne – 6. klase, Beāte Bukovska – 7. klase.

20. martā Stefans un Annija bija 13 Madonas novada skolēnu vidū, kuri piedalījās 2. kārtā Cēsu

Bērnu un jauniešu centrā. Audzēkņi varēja salīdzināt savu uzstāšanos ar Cēsu, Smiltenes un Siguldas novadu konkursantu priekšnesumiem. Apsveicam Stefanu un Anniju ar iegūto 1. pakāpi!

Paldies skolotājam Sandrai

Stankevičai, Lienai Bukovskai un Gintai Šironei par bērnu sagatavošanu konkursam!

Indra Rone

Foto Ginta Širone, latviešu valodas skolotāja

Es zinu, kā rīkoties!

Šajā mācību gadā visā Latvijā ir pieejamas jaunas iespējas iepazīt dabaszinātnes, tehnoloģijas, matemātiku (STEM) un pilsonisko līdzdalību praktiskās aktivitātēs, kas cieši saistītas ar mācību saturu. Valsts izglītības attīstības aģentūra īsteno projektu Nr. 4.2.2.1/1/25/1/001 "STEM un pilsoniskās līdzdalības norises plašākai izglītības pieredzei un karjeras izvēlei", kura mērķis ir dažādāt mācību pieredzi, stiprināt zināšanu sasaisti ar reālo dzīvi un veicināt skolēnu izpratni par darba tirgus prasībām.

Šī projekta ietvaros 27.02. 2026. gadā Ērgļu pamatskolā notika biedrības "Pirmā palīdzības vienība" organizētā norise "Es zinu, kā rīkoties!". 7.–9. klašu skolēnus izglītoja par pirmās palīdzības sniegšanu un rīcību krīzes situācijās, lai attīstītu viņu spēju ātri un pareizi reaģēt ārkārtas situācijās. Nodarbību laikā skolēni apguva pirmās palīdzības pamatelementus, piemēram, elpināšanu, sirds masāžu, asiņošanas apturēšanu un rīcību saindēšanās gadījumos. Bērniem tika izskaid-

rots, kāpēc šīs zināšanas ir svarīgas un kā tās var palīdzēt reālās dzīves situācijās. Skolēni praktiski mācījās veikt apsēju uzlikšanu, sniegt palīdzību bezsamaņā esošam cilvēkam un veikt sirds masāžu.

Šāda pati norise "Kad notiek

kas negaidīts" janvārī tika organizēta arī 4.–6. klašu skolēniem.

Maiga Picka,

skolas STEM projekta koordinatore
Foto Sandra Konovalova, Evija Freivalde

Programmēšana vēsturē?

Projekta "Izglītības tehnoloģiju bibliotēka" 2. kārtā Ērgļu pamatskolas skolēni apguva zināšanas kopā ar Photon robotiņiem. Sākumskolas skolēniem tie bija vienkārši programmēšanas pamati, matemātiski aprēķini.

Bet 7. klases skolēni palīdzēja skolotājiem saprast, vai un kā var vienā stundā nostiprināt programmēšanas prasmes un atkārtot vēstures tēmu.

Uz robota paklāja sajustā secībā bija izliktas četru seno laiku Eiropas valstu pazīmes. Katrs skolēnu pāris izlozēja vienu valsti, pēc tam atrada tās pazīmes, saprogramēja atbilstošu ceļu datorā, pēc tam vadīja robotiņu no vienas pazīmes uz otru.

Kate domā, ka "19. martā mūsu 7. klase piedzīvoja interesantu mācību stundu. Mēs apvieno-

jām datorikas un vēstures mācību stundas. Programmējot robotiņus, mēs atkārtojām zināšanas par antīko pasauli – Atēnām, Spartu, Romas pilsētvalsti un Romas impēriju. Tā bija jauna un aizraujoša pieredze, kas pierādīja, ka var mācīties arī citādāk!" Laimai šķiet, ka "datoriku ir labi apvienot ar citiem

mācību priekšmetiem, jo tas padara mācīšanos interesantāku un praktiskāku. Piemēram, vēsturē, izmantojot robotus, mēs ne tikai atkārtojām faktus par dažādām polisām, bet arī paši veidojām robota ceļu, kas palīdzēja labāk izprast notikumus. Tas ļāva mums strādāt radoši un iegūt jaunu pieredzi ar mūsdienu tehnoloģijām un kam tās var izmantot. Turklāt šāda pieeja palīdz labāk iegūst informāciju, jo mēs mācāmies darot, nevis tikai lasot un rakstot. Man šāda mācību stunda likās aizraujoša un noteikti gribētu vēl līdzīgas mācību stundas!"

Paldies skolēniem par atbalstu!

Kate Māliņa, Laima Lelda Kalniņa,

7. klases skolnieces
Foto Indra Rone, vēstures skolotāja

Skolas remonta aktualitātes

Turpinot īstenot ES Atveseļošanas fonda investīciju projektu "Izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveide un aprīkošana", sākas vairāku klašu remontu otrajā stāvā. Ar skolēnu palīdzību skolotāji un tehniskie darbinieki mācību līdzekļus pārvieto uz pirmā stāva klasēm.

Tuvāko divu nedēļu laikā būs pabeigts remonts gaitenī uz bibliotēku, un bērni varēs doties pēc grāmatām, uz nodarbībām no skolas telpām. Ir izremontēti bijušais dizaina un tehnoloģiju kabinets, kurā pagaidām remontu laikā būs skolotāju istaba. Apmēram pēc trim nedēļām varēsim doties uz sporta zāles garderobēm, lai pārģērbtos stundām.

Bet sporta zāli gan šajā mācību gadā vēl nevarēsim izmantot.

Ceturtdien, 19. martā, Madonas novadu apmeklēja Latvijas VARAM ministrs Raimonds Čudars, kurš viesojās arī Ērgļu pamatskolā. Viens no vizītes mērķiem bija iepazīties ar Eiropas fondu investīciju projektu īstenošanas norisi. Ministrijas pārstāvji apskatīja sporta laukumu, infrastruktūru, iepazīnās ar skolas remonta norisi, pārsprieda, kas nepieciešams kvalitatīvas patvertnes aprīkojumam.

Galina Kraukle,
skolas direktore

Foto no <https://www.madonna.lv/lat/galerijas?fu=e&id=1066>

Popiela

26. februārī skolēnu dome rīkoja šā gada pirmo pasākumu. Popielas tēma bija saistīta ar Valentīndienu – "Mīlestība ir visur". Šogad pasākumā ar priekšnesumu pirmo reizi piedalījās arī sākumskolas skolēni. Uzstājās bērni no 2. līdz 8. klasei, 9. klase atteicās piedalīties.

2. klase piedalījās ar dziesmu "Lush Life", 3. klase ar "Toca Toca song", 4. klase ar "Big guy", 5. klase ar "Tukša tačka", 6. klase ar "Jel dod man bučīn", 7. klase ar "Let me love you", 8. klase ar "Test drive". Kamēr notika balsošana par skatītāju simpātiju, ar priekšnesumu uzstājās arī vecāku padomes pārstāvji un mammas no zumbas dejojāņu grupas.

1. vietu ieguva 7. un 8. klase, 2. vietu ieguva 6. klase. Šogad nebija trešās vietas, jo bija divas pirmās vietas. Skatītāju simpātiju balvu ieguva 5. klase. Kā katru gadu pēc popielas notika ballīte 4.-9. klašu skolēniem. Tajā šogad tika ievēlēti balles karaliene un balles karalis.

Mēs, 6. klase, ļoti gatavojāmies popielai. Vispirms mēs izdomājām dziesmu, tad nobalsojām, kas katram būs jādara, un mēs paši varējām pieteikties, ko mēs gribēsim darīt priekšnesumā. Mums bija daudz mēģinājumu, kuros mācījāmies no video, kā dejojot, kādas kustības jādara.

Kad bija popiela, mēs bijām satraukušies, bet centāmies dejojot uz visiem simts procentiem, un mums tas sanāca. Viss kustējās sinhroni, dalībniekiem viss sanāca, un mēs cerējām, ka uzvarēsim. Kad paziņoja uzvarētājus, mēs bijām izcīnījuši otro vietu. Bijām tik priecīgi, un mums patika, kā mēs uzstājāmies.

Evelīna Kļaviņa,
9. klases skolniece

Anna Gjulijeva,
6. klases skolniece

Foto **Indra Rone**

Biedrība "Taisnais" atbalsta Ērgļu jaunus sportistus

Biedrība "Taisnais", kuras mērķi ir popularizēt veselīgu un sportisku dzīvesveidu, palīdzēt iepazīt Latvijas skaistās vietas un draudzīgākos cilvēkus, noteikt Latvijā izturīgākos garo distanču skrējējus un nūjotājus, jau no 2018. gada rīko dubultmaratonu, kura trase iet pa bijušo dzelzceļa līniju Rīga – Ērgļi. Arī šogad 3 dažādu garuma distances noslēgsies Ērgļu stacijā.

Lai veicinātu bērnu interesi par sportiskajām aktivitātēm un atbalstītu aktīvus Ērgļu pamatskolas sportistus, dubultmaratona "Taisnais 2026" organizatori Andris Pē-

tersons, Linda Priede un viens no veikala aktīvam dzīvesveidam "My Sport" īpašniekiem Gatis Svētiņš finansēja sporta apavu iegādi 6 mūsu skolēniem. Volejbolisti Miks Fūrmanis, Laima Lelda Kalniņa, orientieristi Ritvars Kīpēns, Kate Māliņa, Una Sipčenko, Viktorija Tiltiņa ar laipnu sporta veikala «My Sport» darbinieku palīdzību varēja izvēlēties sporta veidam atbilstošus apavus.

Paldies par atbalstu Ērgļu pamatskolas aktīvajiem skolēniem!

Galina Kraukle,
skolas direktore

Foto **Andris Pētersons**

Mazie cāļi dzied lielas dziesmas Ērgļos!

19. marta agrā rītā Ērgļu pirmskolas izglītības iestādē "Pienenīte" valdīja īpaša rosiņa un satraukums – tur norisinājās jauno vokālistu konkurss "Cālis – 2026". Mazie dziedātāji, vēl ar pavasara rīta dzestrumu vaigā, drosnīgi kāpa uz skatuves, lai ar dziesmu priecētu gan žūriju, gan skatītājus.

Paši mazākie konkursa dalībnieki ar savu sirsnību spēja aizkustināt ikvienu. Divgadīgā Maija Ļaudaka mīļi izdziedāja "Spīdi, spīdi saulīte", bet viņas vienaudze Emma Nebare un trīsgadīgais Kārlis Kristens Jankavs rotaļīgi skandināja "Kaķīt's mans". Mazie balsis vēl trausli, bet ļoti patiesi – tieši tāds ir mazo cāļu šarms.

Arvien drošāk savas balsis atklāja arī nedaudz vecākie dalībnieki. Made Ļaudaka ar dziesmu "Palīdzi man padziedāt" aicināja līdzīvis klausītājus, bet Rūdolfs Ūdris pašapzinīgi izdziedāja stāstu, kas ietverts dziesmā "Manā dārzā". Vecāko grupiņu bērni jau uz skatuves jutās kā īsti mākslinieki – Elija Estere Ludborža skanīgi uzplauka kā "skaista puķīte", Amēlija Lasmāne

pārliecinoši izstāstīja leļļu stāstu, bet Nellija Šreibere rotaļājās ar "ķipariem un pipariem".

Katrs priekšnesums bija kā mazs stāsts – Dārta Nebare dziedāja par

vardītes prieku saulītē, Kerija Ceplīte drosnīgi vaicāja "Nu kā tā var?", bet Viktorija Jurkovska maigi atmodināja saulīti ar dziesmu "Gulēja saulīte". Īpaši skanīgs bija arī lielāko dziedātāju

uznāciens – Katrīna Ābela ar "Smilšu dziesmiņu", Dominiks Pilsētnieks ar dziesmu "Lācītis", un konkursa noslēgumā Anna Zosāre un Elza Spaile kopīgi izdziedāja saldu un košu "Sal-

dumu balles" stāstu.

Konkursa vērtēja ziņoša un piedzējusī žūrija – PII "Pienenīte" vadītāja Everita Elizabete Zaretoka, bijuši muzikālā audzinātāja šajā izglītības iestādē Taiga Sirmā un Ērgļu saietā nama vadītāja Sandra Avotiņa, savukārt, pasākumu vadīja atraktīvais Cālis, kura tēla šogad iejutās Loreta Šmite, radot priecīgu un draudzīgu atmosfēru visa pasākuma laikā.

Sirsnīgs paldies skolotājām Evitai Šreiberei, Ievai Vilnītei un arī mazā Kārļa Kristena mammai Krīstīnei Lūsei – par bērnu iedrošināšanu un pirmajiem soļiem mūzikas pasaulē. Pateicība arī vecākiem un grupiņu biedriem, kuri ar aplausiem, ziediem, smaidiem un pašu gatavotām dāvaniņām atbalstīja jaunus māksliniekus.

Jauno izpildītāju konkurss "Cālis – 2026" vēlreiz apliecināja – lielas dziesmas sākas ar maziem, drosnīgiem soliņiem. Uz tikšanos nākamajā pavasarī!

Sandra Avotiņa,
Ērgļu saietā nama vadītāja
Foto **Zane Pilsētniece**

Dzīves māksla ir māksla būt laimīgam

21. martā Madonas Kultūras centrā koprepertuāra pārbaudes skatē Ērgļu saietā nama jauniešu deju kolektīvs "Rūdis" (vad. Antra Grinberga) un Ērgļu saietā nama jauniešu deju kolektīvs "Trimīņš" (Vad. Antra Grinberga) katrs savā kvalitātes grupā ieguva I pakāpi, tā nodrošinot iespēju piedalīties II Jauniešu Deju svētkos, kas norisināsies 23. maijā plkst. 21.00 Liepājas stadionā "Daugava". Tā būs vērienīgākā jauniešu deju kolektīvu (6500 jaunieši no vairāk nekā 200 Latvijas deju kolektīviem) tikšanās ceļā uz XXVIII Vispārējiem latviešu Dziesmu un XVIII Deju svētkiem. Svētku koncertam izraudzīts vadmotīvs "Viens apvārnis. Tūkstošiem ceļu", aicinot mūžīgi sapņot un būt kustībā uz sevis piepildīšanu.

Ērgļu saietā nama jauniešu deju kolektīvs "Rūdis"

Ērgļu saietā nama jauniešu deju kolektīvs "Trimīņš"

Ērgļu sporta deju kolektīvs "Vizbulīte" konkursā "Madonas valsis 2026" Lauteres kultūras namā 21. martā.

Jauktais koris "Ērgļi" Amatās kultūras centrā 21. martā

Ērgļu saietā nama Jauktais koris ĒRĢLI (diriģente Marika Slotina-Brante) 21. martā kora koncertā "SADZIEDĀS" Amatās Kultūras cen-

trā kopā ar Zaubes Kultūras nama Jaukto kori ZAUBE (diriģents Kristeris Briedis), Krimuldas Tautas nama KRIMULDAS VĪRU KORI (diriģente

Alise Līva Taube), Amatās Kultūras centra Vīru kori CĒSIS (diriģente Marika Slotina-Brante), Cēsu Kultūras centra Jaukto kori WENDEN (diriģen-

te Marika Slotina-Brante, kormeistare: Elita Giptere), Rīgas Latviešu biedrības Vīru kori LATVIS (diriģente Marika Slotina-Brante)

Sporta deju kolektīvs "Vizbulīte" konkursa "Madonas valsis 2026" apbalvošanas ceremonijā 21. martā Lauteres kultūras namā.

Informējam - Ērgļu saietā namā norit remontdarbi!

Būvdarbu laikā tiks veikti apjomīgi uzlabošanas darbi.

Ap saietā namu un tam piegulošajā teritorijā:

- terases pilnīga pārbūve, izbūvējot jaunu pamatni, segumu un lietus ūdens novadīšanas sistēmu;
- jaunu kāpņu izbūve un esošo pārbūve, uzlabojot drošību un piekļuvi;
- ietvju, apmaļu un piegulošās teritorijas labiekārtošana;
- jaunu ārdurvju uzstādīšana un fasādes atjaunošana.

Terašu fasādē un konstrukcijās:

- fasādes apmetuma atjaunošana un krāsošana;
- pamatu un sienu aizsardzības uzlabošana pret mitrumu;
- būvkonstrukciju stiprināšana un ilgtspējas uzlabošana.

Lielajā zālē (no 5. maija):

- sienu atjaunošana zem palodzēm un sanācija mitruma bojājumu novēršanai;
- jauna apdare, krāsošana un koka elementu atjaunošana.

Šo darbu rezultātā tiks būtiski uzlabota ēkas drošība, ilgmūžība un lietošanas kvalitāte.

Sandra Avotiņa,
Ērgļu saietā nama vadītāja

Informācija meža īpašniekiem

Pirmdien, 30. martā, plkst. 13.00. Ērgļu saietā nama 2. stāvā notiks biedrības VIDZEMES AUGSTIENES MEŽI gada atskaites sapulce. Valdes priekšsēdētāja Biruta Nebare ziņos par aizvadītā gada notikumiem un padarīto. Sanāksmes gaitā pārrunāsim un ielānosim aktivitātes šim gadam. Valsts meža dienesta pārstāvis Aldis Bondars iepazīstinās ar aktualitātēm Valsts

meža dienestā, kas attiecas uz meža īpašniekiem. Daudzus meža īpašniekus interesē jautājumi par cirsma veiksmīgu pārdošanu. Uzņēmuma SIA "Meža Birža" pārstāvis Jānis Francs pastāstīs par iespējām, kā veiksmīgāk pārdot cirsma. Aicinu meža īpašniekus būt aktīviem un apmeklēt tikšanos.

Biruta Nebare,
Biedrības valdes priekšsēdētāja

Kultūras ziņas

4. aprīlī no plkst. 10.00 līdz plkst. 13.00
Ērgļu tirgus laukumā
putnu būriņu gatavošanas darbnīca lielām un mazām

Pavasaris nāk ar dziesmām – uzbūvēsim tām mājas!

Līdz ar pirmajiem pavasara saules stariem, laiks mosties arī mums! Aicinām lielus un mazus, mammas un tētus, vectētiņus un vecmāmiņas uz aktīvo ģimenes tirgus dienu Ērgļos.

Šī nebūs tikai tirgošanās, bet gan kopā būšana, kurā galvenie varoņi būs mūsu spārnotie draugi – PUTNI. Nāc un piedzīvo:

- Siltas sarunas: uzzināsim,

kuriem putniem šopavasār visvairāk nepieciešamas jaunas mājas.

- Radošo lidojumu: krāsosim un zīmēsīm, atstājot krāsainas pēdas pat uz asfalta.

- Darba prieku: ņem pie rokas pieaugušo un «Mazajā darbnīcā» uzmeistaros savu pirmo putnu būriņu! To varēsi vest mājās vai dāvināt.

Pasākumu organizē biedrība "Izaugsmes grupa "Uzdriekties"". Pasākums top ar Madonas novada pašvaldības NVO iniciatīvu konkursa atbalstu.

5. aprīlī plkst. 12.00
Ērgļu saietā namā un šūpoļu kalnā pie Ērgļu saietā nama
Lieldienu pasākums "SKRIESIM ABI PASAULI ĶERT!"

Lieldienu rīts Ērgļos solās būt īpaši sirsnīgs un ģimēnisks, aicinot gan lielus, gan mazus uz kopā būšanu, prieku un kultūras baudījumu. Ikvienam interesents ir gaidīts Ērgļu saietā nama 2. stāva mazajā zālē, kur notiks Ērgļu leļļu teātra izrāde ar skanīgu nosaukumu "Skriesim abi pasauli ķert!".

Izrādes sižets aizved skatītājus uz lauku sētu – kūtiņu, kur savu ikdienas dzīvi pavada dažādi dzīvnieku tēli: Jēre, Zosēns, Teļš, Suns un Cūcis. Viņu dzīve ritētu mierīgi un ierasti, ja vien kādā lietainā dienā nenotiktu negaidīta satikšanās – Cūcis sastop Taurenīti. Šis notikums kļūst par pagrieziena punktu, kas izmaina visu ierasto kārtību un ienes jaunus piedzīvojumus.

Lugas varoņi nonāk dažādās neērtās un izaicinošās situācijās, kuras viņi risina, balstoties uz tādām cilvēciskām vērtībām kā mīlestība, draudzība, līdzjūtība, kā arī sastopoties ar liekulību un nolemtības sajūtu. Izrāde ne tikai izklaidē, bet arī rosina pārdomas par savstarpējām attiecībām un emocijām.

Pēc izrādes svētku noskaņa turpināsies ārpus telpām – visi apmeklētāji aicināti doties uz šūpoļu kalnu pie Saietā nama. Tur kopā ar tautas mūzikas kopu "Pulgosnieši" būs iespēja iesaistīties Lieldienu rotaļās, izšūpoties un izbaudīt tradicionālo svētku prieku.

Šis pasākums ir lieliska iespēja pavadīt Lieldienu rītu kopā ar ģimeni, baudot gan teātra mākslu, gan latviskās tradīcijas.

6. aprīlī plkst. 13.00 Sausnējas parkā Lieldienu pasākums "Raibās Lieldienas"

Otrajās Lieldienās ikviens aicināts uz kopīgu svētku svinēšanu Sausnējas parkā, kur valdīs īsta pavasara rosība un prieks. Lieldienu lustes priecēs gan lielus, gan mazus, piedāvājot daudzveidīgas aktivitātes un iespēju baudīt svētku atmosfēru dabā.

Pasākuma laikā īpaša vieta atvēlēta radošumam – apmeklētāji aicināti piedalīties Lieldienu olu kompozīciju izstādē. Tā būs lieliska iespēja parādīt savu izdomu un prasmes, veidojot krāšņus un oriģinālus darbus, kas priecēs gan dalībniekus, gan skatītājus.

Neizpaliks arī aktīva izkustēšanās – skriesim, lēksim un ķersim, iesaistoties dažādās jautrās un azartiskās aktivitātēs. Pasākums būs piepildīts ar smieklēm, draudzīgu sacensību garu un kopā būšanas prieku.

Svētku gaitā notiks arī izsole, kurā būs iespēja iegādāties dažādus interesantus un vērtīgus piedāvājumus. Savukārt izsalkumu remdēs siltas un garšīgas zupas baudīšana, kas īpaši labi iederas pavasarīgajā brīvdabas noskaņā.

Lieldienu lustes Sausnējas parkā solās būt sirsniņš un daudzveidīgs pasākums, kurā katrs varēs atrast sev ko interesantu un patīkamu.

17. aprīlī plkst. 15.00 Ērgļu saietā namā, TLMS "Ērgļi" austuvē Latvijas Nacionālā kultūras centra, pašvaldību un amata meistaru kopīgā pasākuma "Satiec savu meistar!" ietvaros meistarklase "Pītās jostas"

Ērgļu saietā nama TLMS "Ērgļi" austuvē aicinām uz Latvijas Nacionālā kultūras centra Nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanas projekta "Satiec savu meistar!" ietvaros organizēto meistarklasi "Pītās jostas", ko vadīs TLMS "Ērgļi" vadītāja Rudīte Platā.

Meistarklase "Pītās jostas" būs tradīciju un radošuma satikšanās, kur ikvienam būs iespēja iepazīt latviešu jostu darināšanas bagātīgo pasauli. Pītās jostas – vienkāršs, taču ļoti daudzveidīgs jostu veids, ko tradicionāli veido, pinot no krāsainiem pavedieniem. To darināšanā izmanto dažādas pinumu tehnikas un rakstus. Vienojošais elements visām tehnikām ir pats tapšanas process – jostas tiek pītas, un arī audums savā būtībā ir diegu pinums. Meistarklase sniegs iespēju ne tikai apgūt teorētiskās zināšanas, bet arī ielūkoties latviešu kultūras mantojumā caur praktisku un radošu darbošanos. Tā būs lieliska iespēja, gan iesācējiem, gan tiem, kuri vēlas padziļināt savas prasmes tradicionālajā amatniecībā.

Esat gaidīti Pīto jostu meistarklasē! Dalība bez maksas. Pieteikties pa tālruni: 29277843

18. aprīlī plkst. 19.00 Ērgļu saietā namā jubilejas koncerts "RŪDIM – 25 gadi dejas!"

"Rūdis" ir gatavs svinēt!

Cik tad mums īsti ir? Runā, ka 25. Bet pēc jokiem varētu šķist, ka pamatskola, pēc bārda biezuma – ar pieklājīgu stāžu, pēc mēģinājuma trešās stundas – jāpiesakās 3. pensiju līmenim. Un tad paliek tas 25. 25 ir interesants vecums. Tas nav sākums, bet noteikti nav arī beigas. Tas ir brīdis, kad vairs neesi iesācējs, bet puteklī arī nav biežā kārtā. Ceturdalģadsimts – pietiekami, lai izaugtu paaudze, mainītos cilvēki, frizūras un dejas.

22. aprīlī plkst. 17.00 Ērgļu saietā namā Informatīvā pēcpusdiena

Aicinām visus interesentus uz tikšanos ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) pārstāvjiem, kuras laikā tiks apspriesti būtiski civilās aizsardzības un drošības jautājumi.

Tiks pārrunāti preventīvie pasākumi dažādu apdraudējumu novēršanai, kā arī sniegti praktiski ieteikumi, kā rīkoties droši jebkurā situācijā.

Papildus tiks atgādināti galvenie preventīvie ugunsdrošības noteikumi, kas jāievēro ikdienā, lai samazinātu ugunsgrēka risku un pasargātu savu mājokli un apkārtni.

Dalībnieki iegūs vērtīgu informāciju par rīcību kritiskos apstākļos, piemēram, stipras vētras, spēcīgu lietavu, plūdu un krusas laikā, kā arī par rīcību paaugstināta apdraudējuma gadījumos, tostarp kara draudu situācijās.

Tiks skarti arī patvertņu jautājumi – to nozīme, pieejamība un attīstības perspektīvas nākotnē, kā arī iedzīvotāju sagatavotība ārkārtas situācijām.

Svarīga tēma būs 72h palīdzības soma – kas tajā jāiekļauj, lai krīzes situācijā būtu nodrošinātas pamatvajadzības, piemēram, ūdens, pārtika, medikamenti, svarīgi dokumenti un citi nepieciešamie priekšmeti.

Tikšanās sniegs praktiskas zināšanas un palīdzēs labāk sagatavoties dažādām ārkārtas situācijām, veicinot drošāku un atbildīgāku rīcību ikdienā.

Padomos un pieredzē dalīsies: Sandra Vējiņa- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta pārstāve; Elita Cirse- Madonas novada civilās aizsardzības komisijas pārstāve; u.c.

23. un 24. aprīlī Ērgļu saietā namā Jura Jurjāna XXVI Starptautiskais konkurss "Jaunais mežradznieks 2026"

Ērgļos norisināsies Jura Jurjāna XXVI Starptautiskais konkurss "Jaunais mežradznieks 2026", kas šogad vēltīs izcilā latviešu komponista Jura Jurjāna 165 gadu jubilejai.

Konkurss pulcēs jaunos mežra-